

Professorit ja Tieteentekijät:

Mitkä yliopistot EK haluaa lopettaa?

Elinkeinoelämän keskusliitto EK julkisti aamupäivällä linjauksensa osaamis- ja innovaatiopolitiikasta. EK:n mukaan Suomeen tarvitaan 3-4 huippuyliopistoa. Se pitää isona ongelmana yliopistojen, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sirpaleisuutta ja haluaa karsia yksiköiden määrää.

- Mitkä yliopistot EK haluaa lakkauttaa ja mitkä osat maasta jättää korkeatasoisen osaamisen ulkopuolelle? Jos EK näkee yliopistot innovaatioiden kannalta niin tärkeänä kuin linjauspaperi antaa ymmärtää, voi vaan ihmetellä ehdotusten lyhytnäköisyyttä. Näin valtava karsiminen heijastuu pakosti paikalliseen elinkeinoelämään, esimerkiksi kohdennetun tutkimustiedon ja koulutetun työvoiman heikompana saatavuutena, huomauttavat Professoriliitto ja Tieteentekijöiden liitto.

Suomen yliopistot UNIFIn työryhmät ovat juuri tehneet esityksiä koulutuksen ja tutkimuksen rakenteellista kehittämistä sekä eri alojen yhteistyön lisäämistä.

- EK voisi antaa autonomisten yliopistojen päättää niille kuuluvista asioista. Eivät yliopistotkaan tai niitä edustavat järjestöt lähde esittämään yritysten saneerauksia.

Tieteentekijöiden liitto ja Professoriliitto muistuttavat, että suurempien yksiköiden erinomaisuudesta koulutuksen tai tutkimuksen saralla ei ole mitään näyttöä. Maailman ns. huippuyliopistot eivät ole kymmenien tuhansien opiskelijoiden jättiläisiä, vaan suomalaisen yliopistokenttään verrattuna pienehköjä tai keskikokoisia laitoksia.

- Elinkeinoelämä on vahvasti mukana joidenkin yliopistojen toiminnassa. Vaatiessaan resurssien keskittämistä harvempiin yksiköihin se saattaa puhua myös omassa asiassaan. Voi kuitenkin kysyä, palvelisiko korkeakouluverkon voimakas keskittäminen ja panostaminen vain joihinkin, tällä hetkellä lupaavilta vaikuttaviin aloihin laajempia yhteiskunnallisia etuja, toteaa Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja Petri Koikkalainen.
- EK voisi panostaa yritysten asioihin. Sitä kautta sen luulisi ymmärtävän, että keskittyminen ei yleensä lisää kilpailua, vaan tuottaa usein määräävän markkina-aseman ja vähentää tarjolla olevien vaihtoehtojen määrää. Näyttää siltä, että EK ei ole perillä siitä, miten nykyään tehdään tutkimusta: se unohtaa kansalliset ja kansainväliset verkostot, jotka ovat korkeatasoisen tutkimustyön kannalta paljon tärkeämpiä kuin laitoksen koko, lisää Professoriliiton puheenjohtaja Kaarle Hämeri.

EK esittää muutoksia myös yliopistojen rahoitusmalliin. Se katsoo, että yliopistojen tuloksia pitäisi arvioida yritys yhteisön avulla, ja mittareita voisivat olla esimerkiksi ”yritysten hyödyntämät patentit ja se, kuinka paljon yliopiston tutkimuksesta ja start up -ekosysteemeistä kumpuaa uusia yrityksiä”.

- OKM järjesti keskiviikkona Finlandia-talolla korkeakoulujen yhteiskunnallista vaikuttavuutta käsittelevän seminaarin. Siellä Aalto-yliopiston rehtori totesi, että monilla tekniikan aloilla patentit eivät ole olleenkaan relevantteja, eikä esimerkiksi liiketoimintamalleja pysty patentoimaan.

Yliopistojen rahoitusmallia ollaan uudistamassa tämän vuoden aikana. Professoriliitto ja Tieteentekijöiden liitto katsovat, että malliin otetaan enemmän mukaan hyvä henkilöstöpolitiikka kuin patentit tai start-upit.

LISÄTIETOJA:

puheenjohtaja Kaarle Hämeri (Professoriliitto), 040 568 4487;

puheenjohtaja Petri Koikkalainen (Tieteentekijöiden liitto), 050 544 7442